

سوالات درس ۱۰

۱- پیامبر در چه تاریخی وفات یافت؟

حضرت محمد (ص) در ۲۸ صفر ۱۱ هجری

در مدینه وفات یافت و در همان شهر به خاک سپرده شد

۲- در منطقه سقیفه بنی ساعده چه ماجرای اتفاق افتاد؟

لمضاتی پس از رحلت حضرت رسول، عده ای از مهاجرین و انصار در

منطقه سقیفه بنی ساعده بدون توجه به وصیت پیامبر در غدیر خم ابوبکر را که

از مهاجرین کهنسال بود به عنوان خلیفه اول برگزیدند.

۳- چرا امام علی (ع) در مقابل ماجرای سقیفه ی بنی ساعده و انتقاب ابوبکر سکوت کرد؟

علی (ع) با سکوت خود مانع بروز تفرقه و درگیری میان مسلمانان شد تا اسلام پایدار بماند.

۴- هر کدام از سه خلیفه قبل از امام علی (ع) چند سال حکومت کردند و چه اقداماتی در زمان آنان انجام شد؟

[۱]- ابوبکر (۲سال) - قبل از مرگ ، عمر بن خطاب را جانشین خود کرد

[۲]- عمر (۱۰ سال) - ایران ، سوریه ، لبنان ، فلسطین و مصر را تصرف کرد و با تشکیل شورا توسط وی عثمان خلیفه سوم شد.

[۳]- عثمان (حدود ۱۳ سال) ، رواج زندگی اشرافی - فوشگذرائی اطرافیان

خلیفه - تسلط خاندان بنی امیه بر بیت المال مسلمانان

- تبعید یاران نزدیک پیامبر از جمله ابوزر، عمار و مالک اشتر

۵- عثمان چرا و چگونه کشته شد؟

عملکرد اطرافیان خلیفه^ع سوم، نارضایتی گروهی از مسلمانان را برانگیخت. آنان
ن از نقاط

مقتل بومرینه آمدند و اعتراض خود را نسبت به عملکرد عاملانش اعلام کردند.
دند.

امام علی(ع) تلاش زیادی کرد که مخالفان را آرام کند و مانع بروز درگیری و خونریزی شود،

اما سرانجام معترضان فشمگین به خانه^ع خلیفه هجوم بردند و او را کشتند.

۶- ویژگیهای منحصر به فرد امام علی(ع) نسبت به دیگر اصحاب پیامبر
چه بود؟

امام علی(ع) فرزند ابوطالب در کعبه به دنیا آمد. دوران کودکی و نوجوانی را در خانه^ع پیامبر و تحت تربیت وی به سربرد. وینفستین مردی بود که به پیامبر اسلام ایمان آورد و همواره پیامبر را در راه گسترش اسلام یاری داد. شهادت و فداکاری امام علی(ع) و خوابیدن در بستر رسول خدا، سبب شد که پیامبر بدون آسیبی از مشرکان،

مکه را به سوی مدینه ترک کند. دلوری و شجاعت امیرمؤمنان در جنگهای دوران پیامبر مشهور است.

۷- امام علی (ع) در زمان سه خلیفه قبل قبل از خود چه اقداماتی انجام داد؟

در دوران سه خلیفه قبلی، آن حضرت به تفسیر قرآن، تربیت شاگردان و پاسخ گویی به سؤالات دینی مردم می پرداخت. همچنین ایشان به عمران و آبادی و احداث نخلستان ها توجه زیادی داشت.

۸- چه زمانی و چرا مردم از امام علی (ع) خواستند تا خلافت را بر عهده بگیرد؟

پس از کشته شدن عثمان، مردم دریافتند که جامعه اسلامی بی سرپرست مانده است. بسیاری از مهاجرین و انصار خواهان بیعت با علی (ع) شدند، اما آن حضرت تمایلی به پذیرش خلافت نداشت. سرانجام بر

۱ اصرار زیاد مردم، امام علی (ع) منصب خلافت را پذیرفت. اکثر مهاجرین و انصار به

جز تعدادی از اشراف بنی امیه با امام در مسجد مدینه بیعت کردند.

۹- چرا ریاست طلبان و ثروت اندوزان جنگجویی چون بَمل ، صَفین و نَهروان را بر امام علی (ع) تممیل کردند؟

اصرار امام علی (ع) بر عمل به قرآن و سنت پیامبر و اجرای عدالت و اطمینان ریاست طلبان و ثروت اندوزان به اینکه امام به دلفواه آنان عمل نخواهد

۱۰- امام علی (ع) برای جلوگیری از فونریزی میان مسلمانان قبل از شروع جنگها چه اقدامی انجام داد؟

از آنها که امام علی (ع) هیچ

گونه تمایلی به جنگ و فونریزی میان مسلمانان نداشت، کوشید از طریق گفت و گو و نصیحت بیعت

شکنان و شورشیان، را قانع کند که دست از تفرقه و آشوب‌برداری؛ اما شورشیان

اقدام

به جنگ کردند.

۱۱- نتیجه جنگ جمل و صفین چه شد؟

امام در جنگ جمل بیعت شکنان، را شکست داد. در صفین امام علی (ع) به مقابله با سپاه معاویه رفت و آنها را ظالمین نامید. پایداری

یاران امام علی (ع)

به ویژه مالک اشتر آثار شکست، را بر چهره سپاه ستمگر آشکار ساخت، اما در

آخرین

لمظات، نیرنگ عمرو عاص مانع پیروزی سپاهیان امام علی (ع) شد.

۱۲- امام علی (ع) چند سال حکومت کرد و چرا کوفه را مرکز خلافت خود

قرار داد؟

امام علی (ع)

حدود ۵ سال مطابق تعالیم اسلام و روش (سنت) حضرت محمد (ص)

حکومت کرد. امام در ابتدای

حکومت خود، برای دفع تهدیدات بیع تشکنان و دشمنان عدالت از مدینه ره

سپار عراق

شد و شهر کوفه را مرکز خلافت خود قرار داد.

۱۳- مهم ترین ویژگی ها و دستاوردهای حکومت امام علی (ع) چه بود؟

[۱] ساده زیستی و مقابله با اشراف یگری

[۲] تأکید بر عدالت

[۳] برگزیدن افراد صالح به حکومت ولایات

[۴] مدارا با مخالفان

۱۴- اشرافی گری چگونه میان مسلمانان شکل گرفت و امام علی

(ع) برای گسترش ساده زیستی چه کرد؟

فتوحات مسلمانان اگرچه موجب ورود اسلام به سرزمین های پهناوری

شد، اما ثروت و غنای حاصل از فتوحات، سبب ثروت

اندوزی و تقویت اشرافی‌گری در میان عده‌ای گردید. امام سعی می‌کرد با گفتار و کردار خویش توجه مردم را به ارزش‌های دینی و سنت پیامبر جلب نماید.
د. فطبه‌های فراوانی از ایشان در این موضوع

باقی مانده است. آن حضرت با زندگی بسیار ساده و به دور از تجملات، الگوی مناسبی برای دیگران بود.

۱۵- چه مواردی سبب شد بر نفی از افراد متوجه مصمم بودن امام علی

(ع) در اجرای عدالت شوند و با وی به دشمنی پردازند؟

در حکومت امام علی (ع) تمامی مسلمانان از احترام و حقوق برابر برخوردار بودند. امام در توزیع بیت‌المال هیچ مسلمانی را بر مسلمان دیگر برتری نمی‌داد و برای عرب و

غیرعرب سهمی یکسان در نظر می‌گرفت. کسانی که پیش از آن، سهم بیشتری از بیت‌المال می‌گرفتند در برابر این شیوه عادلانه امام مقاومت کردند.
د. آنها وقتی پی بردند

که امام علی

(ع) در اجرای عدالت مصمم است، به دشمنی با ایشان پرداختند.

۱۶- امام علی (ع) در انتصاب افراد برای حکومت ولایات چگونه عمل می کرد؟

امام افراد را بر پایه شایستگی و لیاقت برای حکومت ولایات برمیگزید و حاضر نبود برای رسیدن به هدف، از اشخاص ناصالح و ستمگر استفاده کند.

برخی از یاران امام علی (ع) به آن حضرت پیشنهاد می کردند به افرادی که برای حکومت مشکل ایجاد می کنند، مقام بدهد؛ امام می فرمود: «آیا من پیروزی را با ستم به دست آورم؟»

۱۷- معاویه از چه زمانی حاکم شام (سوریه امروزی) بود و شرط وی برای اطاعت از امیر مؤمنان علی (ع) چه بود؟

معاویه پسر ابوسفیان که از زمان خلافت عمر حاکم شام (سوریه امروزی) بود

بود، اعلام کرد در صورتی از امام اطاعت می کند که حکومت شام و مصر به او وا
گذار شود

؛ اما امام با شناختی که از دشمنی امویان با اسلام و پیامبر داشت فرموده:
خداوند دوست ندارد که من «گمراه کنندگان» رایا و خود قرار دهم.

۱۸- بر فرورد امام علی (ع) با مخالفان و منتقدان چگونه بود؟

امام علی (ع) با مخالفان مدارا می کردند و از انتقادهای آنان
ناراحت و فشمگین نمی شد و حتی سوهمشان را از بیت المال نیز پرداخت می
کرد. امام زمانی با مخالفان بر فرورد می کرد که آنها دست به شمشیر می بردند
>

۱۹- امام حسن (ع) چه زمانی به خلافت رسید؟

پس از شهادت امیر مؤمنان در ۲۱، رمضان سال ۴۰ ه.ق. مردم کوفه با امام
حسن (ع) بیعت کردند.

۲۰- چرا امام حسن (ع) مجبور به صلح با معاویه شد؟

معاویه در اولین روزهای خلافت امام حسن (ع) به عراق لشکر کشید و با دادن وعده هایی چون مقام و پول حتی یاران نزدیک امام را فریب داد و امام حسن (ع) با شرایطی مجبور به صلح شد.

۲۱- معاویه پس از تمویل صلح بر امام حسن (ع) و نشستن بر مسند

خلافت در شام چه اقداماتی انجام داد؟

او که سیاستمداری فریبکار بود با دادن پول و مقام افراد زیرکی چون عمرو عاص را که نقش مهمی در شکست نوردن در جنگ صفین داشت را جذب خود کرده بود -

همچنین به موارد ذکر شده در پیمان نامه عمل نکرد - و به دستور او بر منبر ها و نماز جمعه از امام علی (ع) بدگویی میکردند.

۲۲- چه زمانی و چگونه زمینه های قیام امام حسین (ع) فراهم شد؟

امام حسین (ع) سا لها در کنار پدرش امیر مؤمنان و برادرش امام حسن (ع)
در صحنهٔ جهاد و

مبارزه حاضر بود. آن حضرت پس از شهادت برادر، با سفرانی و نامه
های افشاگرانه علیه حکومت ظالمانهٔ معاویه مبارزه کرد. پس از مرگ معاویه،
پسرش یزید طبق وصیت او به خلافت رسید. یزید مانند جوانان دوران جاهلیت
رفتار می کرد. ظلم و فساد آشکار او در جهان اسلام شهرت داشت.

۲۳- چرا امام حسین (ع) پس از به قدرت رسیدن یزید از مدینه به مکه
رفت؟

امام حسین (ع) که نمی
خواست با یزید بیعت نماید، با خانواده و بستگان خود از مدینه راهی مکه شد. او
ام قصد

داشت

که در پناه خانهٔ فدا و با استفاده از ایام حج، مردم را برای مخالفت با حکومت
ستمکار و فاسد یزید آماده کند.

۲۴- چرا امام حسین (ع) به سوی کوفه حرکت کرد؟

مردم کوفه که از حرکت آن حضرت به سوی مکه آگاه شده بودند با نوشتن نامه

ه های فراوان، ایشانرا به آن شهر دعوت

کردند. امام نفست اعتنایی به آن نامه

ها نکرد، اما با اصرار کوفیان، پسرعموی خود مسلم

بن عقیل را روانه آنها کرد. پس از

ورود مسلم به کوفه، هزاران نفر با مسلم به نمایندگی از امام حسین (ع) بیعت

ت کردند.

امام نیز پس از دریافت نامه مسلم، عازم کوفه شد.

۲۵- یزید پس از شنیدن خبر حرکت امام حسین (ع) چه اقدامی انجام داد؟

یزید با شنیدن اخبار کوفه، عیدالله بن زیاد را که مردی سنگدل و خونریز بود به

حکومت آنها منصوب کرد. عیدالله با

ایجاد رعب و وحشت مردم را ترساند و مسلم بن عقیل را دستگیر کرد و به

شهادت رساند. او سپس مردم کوفه را وادار کرد که

آماده جنگ با فرزند پیامبر شوند. سپاه یزیدمانع رسیدن امام و یارانش به کوفه شدند و کاروان آن حضرت را ناچار به توقف در سرزمین گرم و خشک کربلا (نینوا) نمودند

۲۶- لشکریان یزید که امام و یارانش را در کربلا مجبور به توقف کرده بودند چه بر فردی با آنان کردند؟

. لشکریان یزید که تعدادشان بسیار زیاد بود، امام حسین (ع) و یارانش را محاصره

و در روز عاشورا جنگ را آغاز کردند. امام و یارانش که مرگ در راه عقیده و ایمان را

سعادت و زندگی در سایه حکومت مستمکران را ننگ می دانستند، شجاعانه جنگیدند و در راه حق به شهادت رسیدند.

۲۷- چرا قیام کربلا و شهادت امام حسین (ع) نیاز بود؟

اینکه نیم قرن بعد از رحلت رسول خدا، فرد فاسد و گنه کاری چون یزید به عنوان

خلیفهٔ مسلمانان به قدرت رسید، نشانمیدهد که جامعهٔ اسلامی «چار انصرا
ف بزرگی شده بود. فقط حرکتی عظیم
مانند قیام کربلا و شهادت امام حسین و فرزندان، بستگان و یارانش می
توانست از گسترش اینانصراف جلوگیری کند.

۲۸- امام حسین (ع) برای قیام خود چه اهدافی را برشمرده است؟

امام حسین (ع) در وصیت نامهٔ خویش،
«در بارهٔ هدف قیام خود فرموده است: «هدف من
اصلاح امتبرّم، رسول الله، امر به معروف و نهی
از منکر و پیاده کردن سیرهٔ رسول الله و پدرم علی بن ابیطالب است.»

۲۹- اهداف قیام کربلا چگونه بر همگان آشکار شد؟

حضرت زینب پس از شهادت برادر
خود، در دوران اسارت با سفیران یهودی، روشنگرانه،
اهداف قیام کربلا و پهرهٔ واقعی حکومت ستمکار بنی
امیه را برای همگان آشکار کرد.

۳۰- قیام کربلا و حادثه عاشورا چه تأثیری بر مردم جهان گذاشته است؟

تاریخ گواهی می دهد که از آن پس قیام های
زیادی در جهان اسلام و نواحی دیگر از قیام عاشورا الگو گرفته
اند. این قیام تأثیر بسیاری در

روحیهٔ ظلم ستیزی مسلمانان به ویژه شیعیان بر جای نهاده است.